

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ หน่วยตรวจสอบภายใน สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลสระโพนทอง

ที่ ขย ๘๒๙๐๑/ร.๓๕ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบลสระโพนทอง

เรื่องเดิม

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลสระโพนทอง ได้ดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT) ข้อ ๐๒๑ กำหนดให้ แสดงข้อมูลการประเมินความเสี่ยงทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ อย่างน้อย ๑ ด้าน

ข้อเท็จจริง

ตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลสระโพนทอง ที่ ๓๘๓/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินความเสี่ยงการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ คณะกรรมการได้ดำเนินการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ได้จัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายนี้

ข้อเสนอ/เพื่อพิจารณา

เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ขององค์การบริหารส่วนตำบลสระโพนทอง เป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย โปร่งใสและตรวจสอบได้ เห็นควรอนุมัตินำรายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เผยแพร่ลงในเว็บไซต์ของหน่วยงาน (www.Sraponthong.go.th)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ

(นางสาวสาวิตรี ฤชา)

ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ

- ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

(ลงชื่อ)

(นายวิรัตน์ พรสวัสดิ์)

ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสระโพนทอง

- ความเห็นนายองค์การบริหารส่วนตำบล

(ลงชื่อ)

(นางบุญน้อม ฤชา)

นายองค์การบริหารส่วนตำบลสระโพนทอง

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจของ
องค์การบริหารส่วนตำบลสระโพนทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจของ
องค์การบริหารส่วนตำบลสระโพธิ์ทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้
ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายใน
ที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต
ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยง
มาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือ
ในกรณี ที่ พบกับการทุจริตที่ ไม่ คัดคิดโอกาสที่ จะ ประสบกับ ปัญหา น้อยกว่า องค์กรอื่น
หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงม
มาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ
ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงาน แต่อย่างใด การประเมินความเสี่ยงการทุจริตเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหา
หรือระบุจุดอ่อน (Weakness) ของระบบต่าง ๆ ภายในองค์กรที่อาจเป็นช่องให้เกิดการทุจริต
และเป็นการมุ่งหาความเป็นไปได้ (Potential) ที่จะเกิดการกระทำการทุจริตในอนาคต

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ
หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่ อาจก่อให้เกิดการทุจริต
ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ที่มา : คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (สำนักงาน ป.ป.ท.)	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ความเสี่ยงการทุจริต (Corruption Risk)	<p>ความเสี่ยง : เหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนและมีความเป็นไปได้ที่อาจเกิดขึ้น</p> <p>ทุจริต : การใช้อำนาจรัฐในทางที่ผิด : การดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบและการรับสินบน หรืออาจการ ก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของห หน่วยงานในอนาคต</p> <p>ปัญหา หรือความต้องการ : ของผู้รับบริการ หรือธุรกิจตัวกลาง” หรือ Third Party หรือ Customs Broke หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น สำหรับด้านการอนุมัติ อนุญาต ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงการทุจริตเนื่องจากความยุ่งยาก(Pain point) อุปสรรคของหรือความ ต้องการของผู้ขอรับบริการ ในแต่ละ จุดสัมผัสของการให้บริการเป็นจุดเสี่ยงหรือเป็นสื่อการเรียกร้องผลประโยชน์ที่ ไม่สมควร ไม่ว่าจะมึมูลค่าเท่าใดนำสู่การจ่ายเงินและค่าธรรมเนียมนอกระบบ หรืออาจมีการเอื้อประโยชน์ หรือการตอบแทนบุญคุณในรูปแบบต่าง ๆ อาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม</p>

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ที่มา : คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (สำนักงาน ป.ป.ท.)	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ประเด็น ความเสี่ยงการทุจริต	เป็นขั้นตอนในการค้นหาว่ามีรูปแบบ หรือเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดความเสี่ยงการทุจริตในอนาคต
โอกาส (Likelihood)	โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่เหตุการณ์อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต
ผลกระทบ (Impact)	ผลกระทบจากเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งที่เป็นตัวเงินหรือไม่เป็นตัวเงิน

นิยามที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต	
ที่มา : คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (สำนักงาน ป.ป.ท.)	
ศัพท์เฉพาะ	คำอธิบาย
ระดับ ความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)	คะแนนรวมที่แสดงให้เห็นถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตที่เป็นผลจากการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จาก 2 ปัจจัย คือ โอกาสเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact)
ผู้รับผิดชอบความเสี่ยงการทุจริต (Risk Owner)	ผู้ปฏิบัติงานหรือรับผิดชอบกระบวนการหรือโครงการ

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจ

ความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจหรือการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย 3 ประเด็น ดังนี้

1. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
2. การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
3. การใช้จ่ายงบประมาณ

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การคัดเลือกกระบวนการ หรือโครงการที่มีความเสี่ยงการทุจริต (อย่างน้อย 1 กระบวนการหรือโครงการ)
- 2) การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต
- 3) การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต
- 4) การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต
- 5) การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
- 6) การจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือกกระบวนการ หรือขั้นตอนการทำงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลสระโพธิ์ทอง แบ่งความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย 3 ประเด็น ดังนี้

1. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
2. การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
3. การใช้จ่ายงบประมาณ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ตารางระบุความเสี่ยงการทุจริต (know factor และ Unknow factor)

กระบวนการ/โครงการที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Knowfactor (ความเสี่ยงที่เคยเกิด)	Unknowfactor (ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิด)
การพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ		
-เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ในการขอ อนุมัติ อนุญาต ต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ระเบียบกำหนด		✓
การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่		
- การใช้อำนาจในการจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ หรือจัดทำโครงการที่ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือ แลกกับผลประโยชน์ในภายหลัง		✓
การใช้จ่ายงบประมาณ		
-		

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลสระโพธิ์ทอง กำหนดเกณฑ์สำหรับใช้ในการประเมินความเสี่ยงของกระบวนการหรือโครงการที่ทำการประเมิน โดยพิจารณาจาก 2 ปัจจัย คือด้านโอกาส (Likelihood) และด้านผลกระทบ (Impact) และการให้คะแนนทั้ง 2 ปัจจัย รายละเอียด ดังนี้

1. ด้านโอกาสที่จะเกิด (Likelihood)

พิจารณาความเป็นได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลาหนึ่ง ในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

โอกาสเกิดการทุจริต (likelihood)	
5	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 5 ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้สูงมาก)
4	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 4 ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดได้สูง)
3	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 3 ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง)
2	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 2 ครั้ง / ปี (โอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก)
1	โอกาสเกิดการกระทำทุจริต 1 ครั้ง / ปี (ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น)

2. ด้านผลกระทบ (Impact) การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดยสามารถแบ่งเป็นผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงินและผลกระทบทางการเงิน

2.1 ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
5	- เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ ถูกกลโกงข้อมูลความผิดเข้าสู่กระบวนการทางยุติธรรม - เกิดการฟ้องร้องต่อศาล หรือหน่วยงานกำกับดูแล องค์กรตรวจสอบทำการตรวจสอบความเสียหายที่เกิดขึ้น
4	- ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์ลงข่าว อย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ - ร้องเรียนต่อสื่อมวลชนและมีการออกข่าว
3	- หน่วยตรวจสอบของหน่วยงาน หรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าตรวจสอบข้อเท็จจริง - มีการส่งหนังสือร้องเรียนและตั้งคำถามต่อการทำงานโดยไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจน
2	- ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส - เริ่มมีความกังวลและสอบถามข้อมูล
1	- แทบจะไม่มี

2.2 ผลกระทบทางการเงิน

ระดับ	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)
5	ความเสียหายตั้งแต่ 1,000,000 บาท ขึ้นไป
4	ความเสียหายตั้งแต่ 500,000 บาท ถึง 1,000,000 บาท
3	ความเสียหายตั้งแต่ 250,000 บาท ถึง 500,000 บาท
2	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000 บาท ถึง 250,000 บาท
1	ความเสียหายตั้งแต่ 100,000 บาท หรือน้อยกว่า

ตารางการประเมินระดับค่าความเสี่ยง

กระบวนการ/โครงการที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ			
- เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ในการขอ อนุมัติ อนุญาต ต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ระเบียบกำหนด	4	2	8
ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่			
- การใช้อำนาจในการจัดสรรงบประมาณในพื้นที่ หรือจัดทำโครงการที่ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือ แลกกับผลประโยชน์ในภายหลัง	2	3	6

กระบวนการ/โครงการที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริต	ระดับโอกาสที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยง (โอกาสเกิด x ผลกระทบ)
ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ			
-			

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจ

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยง

การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริตเป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงของแต่ละเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยแบ่งออกเป็น

สถานะสีเขียว : เป็นความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง : เป็นความเสี่ยงระดับปานกลาง

และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติการควบคุมดูแล

สถานะสีแดง : เป็นกระบวนการความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้มาเกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ

สถานะสีส้ม : เป็นความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยง

(ระดับความเสี่ยง = โอกาสเกิดการทุจริต x ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
4	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	15 – 25
3	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	9 – 14
2	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	4 – 8
1	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	1 – 3

ตารางการประเมินระดับความเสี่ยง

กระบวนการ/โครงการที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความเสี่ยงด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ				
เรียกเก็บเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ในการขอ อนุมัติ อนุญาต ต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ระเบียบกำหนด		✓		

กระบวนการ/โครงการที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความเสี่ยง			
	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่				
การใช้อำนาจในการจัดสรรงบประมาณในพื้นที่ หรือจัดทำโครงการที่ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือแลกกับผลประโยชน์ในภายหลัง		✓		
ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ				
-				

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำมาตรการความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจ
 การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการทุจริตจากการดำเนินงานตามภารกิจ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2569 ของ องค์การบริหารส่วนตำบลสระโพธิ์ทอง อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

กระบวนการ/โครงการที่มีความเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต
ความเสี่ยงด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ		
เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ในการขอ อนุมัติ อนุญาต ต่างๆ นอกเหนือจากที่ระเบียบกำหนด	ปานกลาง	1. นำมาตรฐาน No Gift Policy 2. มาตรการจัดให้มีระบบและช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตของหน่วยงาน 3. โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในองค์กร
ความเสี่ยงด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่		
การใช้อำนาจในการจัดสรรงบประมาณในพื้นที่ หรือจัดทำโครงการที่ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือแลกกับผลประโยชน์ในภายหลัง	ปานกลาง	1.. โครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในองค์กร 2. มาตรการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามประมวลจริยธรรมสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณ		
-		